C/2025/655

10.2.2025

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 21 ianuarie 2025

de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Estoniei

(C/2025/655)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121,

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263, în special articolul 17,

având în vedere recomandarea Comisiei,

întrucât:

CONSIDERAȚII GENERALE

(1) La 30 aprilie 2024, a intrat în vigoare un cadru reformat de guvernanță economică al UE. Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală ([1]), împreună cu Regulamentul (CE) nr. 1467/97 modificat privind aplicarea procedurii aplicabile deficitelor excesive ([2]) și cu Directiva 2011/85/UE a Consiliului modificată privind cadrele bugetare ale statelor membre ([3]) sunt elementele esențiale ale cadrului reformat de guvernanță economică al UE. Cadrul urmărește promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și prevenirea deficitelor publice excesive. El promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național și pune un accent mai puternic pe obiectivele pe termen mediu, în combinație cu o asigurare mai eficientă și mai coerentă a respectării normelor.

(2) Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu pe care statele membre le prezintă Consiliului și Comisiei se află în centrul noului cadru de guvernanță economică. Planurile trebuie să urmărească două obiective: i) asigurarea faptului că, printre altele, până la sfârșitul perioadei de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente și a faptului că deficitul public este adus și menținut sub valoarea de referință de 3 % din PIB pe termen mediu și ii) asigurarea realizării de reforme și investiții care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale UE. În acest scop, fiecare plan ar trebui să prezinte un angajament pe termen mediu de a respecta o traiectorie a cheltuielilor nete ([4]) care să stabilească efectiv o constrângere bugetară pe durata planului, care acoperă patru sau cinci ani (în funcție de durata normală a legislaturii unui stat membru). În plus, planul trebuie să explice modul în care statul membru va asigura realizarea reformelor și a investițiilor ca răspuns la principalele provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice fiecărei țări (inclusiv cele referitoare la procedura privind dezechilibrele macroeconomice - PDM, dacă este cazul), precum și modul în care planul va aborda prioritățile comune ale Uniunii. Perioada de ajustare bugetară acoperă o perioadă de patru ani, care poate fi prelungită cu până la trei ani în cazul în care statul membru se angajează să realizeze un set de reforme și investiții relevante care îndeplinesc criteriile prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263.

(3) După prezentarea planului, Comisia trebuie să evalueze dacă acesta respectă cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

([1]) Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) „Cheltuieli nete” în sensul definiției de la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263, și anume cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

(4) La recomandarea Comisiei, Consiliul trebuie să adopte o recomandare prin care stabilește traiectoria cheltuielilor nete ale statului membru în cauză și, după caz, aprobă setul de angajamente în materie de reforme și investiții care stă la baza prelungirii perioadei de ajustare bugetară.

CONSIDERAȚII REFERITOARE LA PLANUL BUGETAR-STRUCTURAL NAȚIONAL PE TERMEN MEDIU AL ESTONIEI

(5) La 11 octombrie 2024, Estonia a prezentat Consiliului și Comisiei planul său bugetar-structural național pe termen mediu. Prezentarea planului a avut loc în urma unei prelungiri a termenului prevăzut la articolul 36 din Regulamentul (UE) 2024/1263, astfel cum s-a convenit cu Comisia având în vedere motivele expuse de Estonia.

Procesul anterior prezentării planului

(6) Pentru a stabili cadrul dialogului care are drept rezultat prezentarea planurilor bugetar-structurale naționale pe termen mediu, la 21 iunie 2024, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a transmis Estoniei traiectoria de referință ([5]). Comisia a publicat traiectoria de referință la 11 octombrie ([6]). Traiectoria de referință este bazată pe riscuri și asigură faptul că, până la sfârșitul perioadei de ajustare bugetară și în absența unor măsuri bugetare suplimentare după perioada de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente pe termen mediu, iar deficitul public este adus sub 3 % din PIB în perioada de ajustare și este menținut sub această valoare de referință pe termen mediu. Termenul mediu este definit ca fiind perioada de zece ani după încheierea perioadei de ajustare. În conformitate cu articolele 7 și 8 din Regulamentul (UE) 2024/1263, traiectoria de referință este, de asemenea, în concordanță cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei și cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului. Traiectoria de referință a Estoniei prevede că, pe baza ipotezelor Comisiei pe care se sprijină orientările prealabile transmise în iunie 2024 și presupunând o perioadă de ajustare de patru ani, creșterea cheltuielilor nete nu ar trebui să depășească valorile din tabelul 1. Aceasta corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 3,1 % în perioada de ajustare (2025-2028).

Tabelul 1: Traiectoria de referință transmisă de Comisie Estoniei la 21 iunie 2024

	2025	2026	2027	2028	Media 2025-2028
Creșterea maximă a cheltuielilor nete (anuală, %)	3,3	3,3	2,9	2,9	3,1

Sursa: calculele Comisiei.

(7) În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Estonia și Comisia au purtat un dialog tehnic în perioada septembrie-octombrie 2024. Dialogul s-a axat pe traiectoria cheltuielilor nete avută în vedere de Estonia (inclusiv pe disponibilitatea unei marjei de manevră bugetare) și pe ipotezele care stau la baza acesteia (inclusiv pe un punct de plecare bugetar diferit, pe proiecțiile privind PIB-ul și pe deflatorul PIB), precum și pe realizarea preconizată a reformelor și investițiilor care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii în ceea ce privește tranziția verde și digitală echitabilă, reziliența socială și economică, securitatea energetică și consolidarea capabilităților de apărare.

(8) Planul prezentat de Estonia nu include informații cu privire la desfășurarea unui proces de consultare cu părțile interesate de la nivel național (inclusiv cu partenerii sociali) înainte de prezentarea planului.

Alte procese conexe

(9) La 15 octombrie 2024, Estonia și-a prezentat proiectul de plan bugetar pentru anul 2025. Comisia a adoptat un aviz cu privire la acest proiect de plan bugetar la 26 noiembrie 2024 ([7]).

([5]) Orientările prealabile transmise statelor membre și Comitetului economic și financiar includ traiectorii cu și fără prelungirea perioadei de ajustare (care acoperă patru și, respectiv, șapte ani). Traiectoria include, de asemenea, principalele condiții inițiale și ipotezele subiacente utilizate în cadrul de proiecție a datoriei publice pe termen mediu al Comisiei. Traiectoria de referință a fost calculată pe baza metodologiei descrise în Monitorul privind sustenabilitatea datoriei (*Debt Sustainability Monitor*) din 2023 al Comisiei (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Traiectoria se bazează pe previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 și pe prelungirea lor pe termen mediu până în 2033, iar creșterea pe termen lung a PIB-ului și costurile legate de îmbătrânirea populației sunt în concordanță cu Raportul comun al Comisiei și al Consiliului din 2024 privind îmbătrânirea populației – *Joint Commission-Council 2024 Ageing Report* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#estonia.

([7]) Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar al Estoniei, 26.11.2024, C(2024) 9052 final.

(10) La 21 octombrie 2024, Consiliul a adresat Estoniei o serie de recomandări specifice (CSR) în contextul semestrului european ([8]).

REZUMATUL PLANULUI ȘI EVALUAREA ACESTUIA DE CĂTRE COMISIE

(11) În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a evaluat planul după cum urmează:

Context: situația și perspectivele macroeconomice și bugetare

(12) Activitatea economică din Estonia s-a contractat cu 3,0 % în 2023, ca urmare a scăderii drastice a exporturilor și a reducerii consumului privat. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că economia va scădea în continuare cu 1,0 % în 2024, pe fondul scăderii consumului și a investițiilor și al unui nivel slab al exporturilor. Se estimează că PIB-ul real va crește cu 1,1 % în 2025, în condițiile în care cererea pentru exporturile Estoniei își revine încet, deși cererea internă ar urma să se mențină mai degrabă slabă. În 2026, se preconizează că PIB-ul real va crește cu 2,6 %, deoarece se estimează că cererea internă se va redresa, în special consumul privat și investițiile. În perioada analizată în previziuni (și anume 2024-2026), se preconizează că creșterea PIB-ului potențial în Estonia se va intensifica treptat de la 0,1 % în 2024 la 0,3 % în 2026, în principal ca urmare a unei îmbunătățiri a PIB-ului real. Rata șomajului a fost de 6,4 % în 2023 și, potrivit estimărilor Comisiei, se va ridica la 7,5 % în 2024, la 7,7 % în 2025 și la 7,2 % în 2026. Se preconizează că inflația (deflatorul PIB) va scădea de la 8,1 % în 2023 la 5,1 % în 2024 și va rămâne la 4,0 % în 2025, urmând să scadă la 3,3 % în 2026.

(13) (13) În ceea ce privește evoluțiile bugetare, în 2023, deficitul public din Estonia a fost de 2,8 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că acesta va ajunge la 3,0 % din PIB în 2024 și se va stabiliza la 3,0 % din PIB în 2025 și, în ipoteza menținerii politicilor actuale, inclusiv în 2026. Previziunile Comisiei Europene din toamna anului 2024 includ proiectul de buget al Estoniei pentru 2025, pe care guvernul l-a propus parlamentului național în luna septembrie. Datoria publică era de 20,2 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că ponderea datoriei va crește la 23,2 % din PIB la sfârșitul anului 2024. Se estimează că această pondere va crește la 24,2 % din PIB la sfârșitul anului 2025 și la 25,5 % la sfârșitul anului 2026. Proiecțiile bugetare ale Comisiei nu iau în considerare angajamentele de politică din planurile pe termen mediu în forma actuală până când acestea nu sunt sprijinite de măsuri de politică concrete anunțate în mod credibil și detaliate suficient.

Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze macroeconomice din plan

(14) Planul bugetar-structural național pe termen mediu al Estoniei cuprinde perioada 2025-2028 și prezintă o ajustare bugetară pe o perioadă de patru ani.

(15) Planul conține informațiile prevăzute la articolul 13 din Regulamentul (UE) 2024/1263, cu excepția informațiilor privind consultarea părților interesate de la nivel național înainte de transmiterea informațiilor [prevăzute la articolul 13 litera (g) punctul (vi) din Regulamentul (UE) 2024/1263].

(16) Planul prevede angajamentul de a respecta traiectoria cheltuielilor nete indicată în tabelul 2, care corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 4,7 % în perioada 2025-2028. Creșterea medie a cheltuielilor nete raportată în plan pentru perioada de ajustare (2025-2028) este mai mare decât traiectoria de referință transmisă de Comisie la 21 iunie 2024. Traiectoria de creștere a cheltuielilor nete din plan exploatează faptul că Estonia dispune de o anumită marjă de manevră pentru deconsolidarea bugetară, ceea ce nu s-a reflectat în orientările prealabile ale Comisiei transmise Estoniei la 21 iunie 2024. Marja de manevră bugetară își are originea în nivelul scăzut al datoriei din Estonia, în combinație cu reducerea preconizată a deficitului primar în condițiile menținerii politicilor actuale. Aceasta majorează rata maximă de creștere a cheltuielilor nete care ar asigura menținerea datoriei publice la niveluri prudente pe termen mediu și menținerea deficitului public sub valoarea de referință pe termen mediu, astfel cum se arată în tabelul 3. Planul presupune creșterea PIB-ului potențial la 1 % în 2025 (de la 0,7 % în 2024), urmată de o scădere la 0,5 % în 2027 și 2028. În plus, planul preconizează că rata de creștere a deflatorului PIB va crește la 4,0 % în 2025 (de la 3,7 % în 2024), pentru a scădea treptat la 2,8 % în 2028.

Tabelul 2: Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze din planul Estoniei

	2024	2025	2026	2027	2028	Media pe perioada de valabilitate a planului 2025-2028
Creșterea cheltuielilor nete (anuală, %)	1,9	7,1	5,1	3,6	3,2	4,7

([8]) Recomandarea Consiliului din 21 octombrie 2024 privind politicile economice, bugetare, de ocupare a forței de muncă și structurale ale Estoniei.

	2024	2025	2026	2027	2028	Media pe perioada de valabilitate a planului 2025-2028
Creșterea cheltuielilor nete (cumulată, începând cu anul de referință 2023, %)	1,9	9,2	14,8	18,9	22,6	nu se aplică
Creșterea PIB-ului potențial (%)	0,7	1,0	0,9	0,5	0,5	0,7
Inflația (creșterea deflatorului PIB) (%)	3,7	4,0	3,6	3,2	2,8	3,4

Sursa: planul bugetar-structural pe termen mediu al Estoniei și calculele Comisiei

Implicațiile pentru datoria publică ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(17) Dacă se materializează traiectoria cheltuielilor nete pentru care s-au asumat angajamente în plan și ipotezele subiacente, datoria publică ar crește treptat, potrivit planului, de la 23,7 % din PIB în 2024 la 28,6 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028), conform tabelului de mai jos. După ajustare, pe termen mediu (adică până în 2038), se preconizează că ponderea datoriei va continua să crească potrivit planului, deși într-un ritm mai scăzut, ajungând la 32,6 % din PIB până în 2038.

Tabelul 3: Evoluția datoriei publice și a soldului bugetului public în planul Estoniei

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Datoria publică (% din PIB)	20,0	23,7	25,2	26,4	27,6	28,6	32,6
Soldul bugetar (% din PIB)	- 2,4	- 2,7	- 3,0	- 2,7	- 2,3	- 2,1	- 1,5

Sursa: planul bugetar-structural pe termen mediu al Estoniei

Astfel, conform planului, datoria publică ar urma să rămână cu mult sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat pe termen mediu. Acest lucru este plauzibil pe baza ipotezelor planului, deoarece se preconizează că datoria se va situa sub 60 % din PIB până în 2038 potrivit tuturor testelor de rezistență deterministe din cadrul analizei sustenabilității datoriei efectuate de Comisie. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind datoria prevăzută la articolul 6 litera (a) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Implicațiile pentru soldul bugetar ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(18) Pe baza traiectoriei cheltuielilor nete și a ipotezelor planului, deficitul public ar urma să atingă 3 % din PIB în 2025 și apoi să se îmbunătățească treptat până la 2,1 % din PIB în 2028. Astfel, conform planului, soldul bugetului public nu ar depăși valoarea de referință de 3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028). În plus, în cei zece ani care urmează perioadei de ajustare (și anume până în 2038), deficitul public nu ar depăși 3 % din PIB. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind deficitul prevăzută la articolul 6 litera (b) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului

(19) În cazul în care ipotezele și angajamentele planului se materializează, deficitul structural ar rămâne sub 1,5 % din PIB pe tot parcursul perioadei de ajustare. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, marja de reziliență comună menționată la articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul

(UE) 2024/1263 va continua să fie respectată și, prin urmare, nu este necesară îmbunătățirea suplimentară a soldului primar structural menționată la articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei

(20) Conform planului, se estimează că datoria publică va rămâne sub 60 % din PIB pe parcursul întregii perioade de ajustare. Prin urmare, dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei nu se aplică.

Ipotezele macroeconomice ale planului

(21) Planul se bazează pe un set de ipoteze care diferă de ipotezele Comisiei transmise Estoniei la 21 iunie. În special, planul utilizează diferite ipoteze pentru poziția bugetară inițială (inclusiv datoria, creșterea cheltuielilor primare și soldul primar structural pentru 2024), creșterea PIB-ului real și creșterea deflatorului PIB. Este necesară o evaluare atentă a acestor diferențe între ipoteze, pentru a se asigura că acestea sunt susținute de argumente economice solide și bazate pe date, cu atât mai mult cu cât creșterea medie a cheltuielilor nete prevăzută în plan este mai mare decât în traiectoria de referință.

Diferențele dintre ipoteze având cel mai semnificativ impact asupra creșterii medii a cheltuielilor nete sunt enumerate mai jos, împreună cu o analiză a fiecărei diferențe luate separat.

— Planul presupune o poziție bugetară inițială mai favorabilă decât cea presupusă de Comisie. Pentru 2023 și 2024, planul reflectă datele actualizate privind rezultatul bugetar și previziunile naționale privind datoria, creșterea cheltuielilor primare și soldul primar structural. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare în cadrul planului mai mare decât cea din ipotezele Comisiei. Pe baza datelor disponibile la momentul evaluării planului de către Comisie, Comisia consideră că punctul de plecare este realist, având în vedere calculele actualizate ale soldului primar structural și ale deviației PIB-ului. În consecință, se consideră că această ipoteză este justificată în mod corespunzător.

— Planul se bazează pe ipoteza unei traiectorii diferite de creștere a PIB-ului real față de ipotezele Comisiei pentru perioada 2021-2028. Aceasta contribuie la o creștere medie oarecum diferită a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare din plan. Pe baza unor previziuni naționale mai recente, în comparație cu ipoteza Comisiei, se preconizează că creșterea va fi mai puternică în 2025, dar mai slabă începând cu 2026. În ansamblu, în medie, creșterea PIB-ului rămâne similară cu ipoteza Comisiei și, prin urmare, această ipoteză din plan este considerată justificată în mod corespunzător.

— Planul se bazează pe ipoteza unei creșteri a deflatorului PIB care în 2024 și 2025 este cu 0,8 puncte procentuale mai mare în medie în comparație cu ipotezele Comisiei. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare din plan mai mare decât cea din ipotezele Comisiei. Creșterea mai mare a deflatorului PIB se bazează pe previziuni naționale mai recente și este în concordanță cu previziunile Comisiei din toamna anului 2024. În consecință, se consideră că această ipoteză este justificată în mod corespunzător.

În ansamblu, toate diferențele dintre ipoteze luate împreună și adăugate la marja de manevră bugetară conduc la o creștere medie a cheltuielilor nete în cadrul planului mai mare decât cea din traiectoria de referință. Comisia va lua în considerare analiza de mai sus a ipotezelor planului în viitoarele sale evaluări ale conformității cu traiectoria cheltuielilor nete.

Strategia bugetară din plan

(22) Conform strategiei bugetare orientative din plan, angajamentele legate de cheltuielile nete vor fi îndeplinite atât prin limitarea cheltuielilor, cât și prin creșteri discreționare ale veniturilor. Diferitele măsuri privind veniturile enumerate în plan includ modificări ale Legii privind impozitul pe venit și creșteri ale ratelor accizelor, introducerea unei taxe pe autovehicule, precum și introducerea unei supratxe de securitate pe durată determinată (care va fi colectată printr-o creștere a TVA începând cu jumătatea anului 2025 și printr-o creștere a impozitării tuturor veniturilor persoanelor fizice și a profiturilor întreprinderilor începând din 2026). În ceea ce privește cheltuielile, Estonia intenționează să efectueze o revizuire bugetară pentru perioada 2023-2027 pentru a spori eficiența utilizării fondurilor de la bugetul de stat și furnizarea de servicii și activități relevante la costuri optime, pe baza obiectivelor statului. În același timp, Estonia intenționează, de asemenea, să crească cheltuielile pentru apărare și investițiile în domeniul apărării. Specificarea măsurilor de politică ce urmează a fi adoptate trebuie confirmată sau ajustată și cuantificată în bugetele anuale. În același timp, există riscuri pentru punerea în aplicare a strategiei bugetare orientative din plan, care decurg din faptul că ajustarea bugetară se bazează parțial pe creșteri discreționare ale veniturilor. Având în vedere redresarea preconizată lentă a creșterii, colectarea veniturilor fiscale riscă să fie mai mică decât se preconizase în plan. În plus, proiectul de plan bugetar pentru 2025 precizează măsurile de politică prin care se va realiza angajamentul pentru 2025 privind cheltuielile nete.

Intenții în materie de reforme și de investiții din plan care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii

(23) Planul descrie intențiile de politică privind reforme și investiții menite să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice de țară, și să abordeze prioritățile comune ale UE. Planul include 11 reforme și investiții, dintre care șase sunt sprijinite financiar prin MRR, iar patru prin fondurile politicii de coeziune.

(24) În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi și digitale echitabile, inclusiv obiectivele climatice prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119, planul cuprinde mai multe reforme, pe lângă punerea în aplicare a măsurilor din planul de redresare și reziliență (PNRR) al Estoniei. În primul rând, planul include reforma Renewable Energy 100, care prevede tranziția către consumul de energie electrică din surse regenerabile până în 2030. În al doilea rând, planul include adoptarea Legii privind o economie rezilientă la schimbările climatice. Legea care urmează să fie adoptată va pune bazele unei economii rezistente la schimbările climatice prin stabilirea unor obiective privind emisiile de gaze cu efect de seră, prin încurajarea adoptării de tehnologii curate și prin sporirea valorificării resurselor. Aceste două măsuri urmăresc să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2024 (și recomandărilor specifice de țară anterioare, din 2023, 2022 și 2020), care invită Estonia să ia măsuri pentru a reduce ponderea șisturilor bituminoase în mixul energetic și pentru a crește productivitatea resurselor prin intermediul bioinovării.

(25) În ceea ce privește prioritatea comună a rezilienței sociale și economice, inclusiv Pilonul european al drepturilor sociale, pe lângă punerea în aplicare a măsurilor din PNRR al Estoniei, planul cuprinde mai multe măsuri. În primul rând, planul include măsuri de îmbunătățire a calității și a disponibilității îngrijirii speciale, prin reorganizarea agențiilor și a unităților de servicii pentru a asigura condiții de viață moderne pentru persoanele cu tulburări mintale. În al doilea rând, sistemul de reabilitare va fi reorganizat pentru a asigura faptul că persoanele care au nevoie de reabilitare primesc servicii în funcție de nevoile lor, că serviciile sunt ușor de accesat și sprijinite și sunt furnizate într-un mod integrat prin intermediul cooperării multidisciplinare. În al treilea rând, vor fi dezvoltate și puse în aplicare diverse îmbunătățiri ale sistemului de sănătate. În al patrulea rând, planul include o reformă suplimentară a îngrijirii pe termen lung. Organizarea și finanțarea serviciului de îngrijiri medicale 24/7 vor fi transferate către Fondul de asigurări de sănătate începând cu 2025. În al cincilea rând, planul include reforma indemnizației de șomaj și a asigurărilor de șomaj și este în discuție extinderea acoperirii asigurărilor de șomaj la noi forme de muncă. Aceste cinci măsuri urmăresc să dea curs unei recomandări specifice de țară din 2024 (și implicit recomandărilor specifice de țară din 2023, 2022 și 2020) care invită Estonia să ia măsuri pentru a consolida protecția socială, printre altele pentru a aborda sărăcia în rândul persoanelor în vârstă și pentru a extinde acoperirea indemnizației de șomaj, în special la persoanele cu perioade scurte de muncă și la formele atipice de muncă. De asemenea, acestea urmăresc să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2024 (și implicit recomandărilor specifice de țară anterioare, din 2023, 2022 și 2020), care invită Estonia să îmbunătățească accesul la asistența medicală și la îngrijirea pe termen lung și finanțarea acestora. Planul include, de asemenea, o reformă a învățământului profesional. Această măsură se referă la recomandările specifice de țară din 2024 (și, implicit, la o subparte din recomandarea specifică de țară anterioară, din 2019), care invită Estonia să îmbunătățească oferta de competențe prin recalificare și perfecționare și printr-o mai bună atragere și păstrare a talentelor.

(26) În ceea ce privește prioritatea comună a securității energetice, planul include reforma Renewable Electricity 100, care solicită o tranziție către consumul de energie electrică din surse regenerabile până în 2030, pe lângă punerea în aplicare a măsurilor din PNRR al Estoniei. Această măsură urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2024 (și recomandărilor specifice de țară anterioare, din 2023, 2022 și 2020), care invită Estonia să ia măsuri pentru a reduce ponderea șisturilor bituminoase în mixul energetic și pentru a crește productivitatea resurselor prin intermediul bioinovării.

(27) În ceea ce privește prioritatea comună a capabilităților de apărare, planul include o listă de reforme fiscale sub termenul generic „suprataxă de securitate". Deși veniturile fiscale generate de impozitele noi sau modificate sunt fungibile, justificarea utilizată de guvern implică faptul că este o măsură de dezvoltare a capabilităților de apărare. Cu toate acestea, în afara acestei „suprataxe de securitate" menționate anterior, planul nu include discuții explicite privind reforme și investiții legate de domeniul apărării.

(28) Planul oferă informații cu privire la coerența și, după caz, complementaritatea cu fondurile politicii de coeziune și cu PNRR al Estoniei. Planul menționează că îmbunătățirea calității și a accesibilității îngrijirii speciale, reorganizarea sistemului de reabilitare și reformarea îngrijirii pe termen lung contribuie la ținta P04 (Estonia socială) din Acordul de parteneriat pentru politica de coeziune și la componenta 6 a MRR (asistență medicală și protecție socială). Reforma indemnizației de șomaj și a asigurărilor de șomaj, precum și extinderea acoperirii asigurărilor de șomaj la noi forme de muncă contribuie și la componenta 6 a MRR (asistență medicală și protecție socială). Reforma Renewable Electricity 100 contribuie la componentele 4 (energie și eficiență energetică) și 8 (REPowerEU) ale MRR.

(29) Planul oferă o imagine de ansamblu a nevoilor de investiții publice ale Estoniei cu privire la prioritățile comune ale UE. În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi și digitale echitabile, planul identifică necesitatea unor investiții suplimentare legate de punerea în aplicare a Legii privind o economie rezilientă la schimbările climatice. În ceea ce privește prioritatea comună a rezilienței sociale și economice, planul identifică necesitatea unor investiții suplimentare legate de integrarea sectorului social și al sănătății. În ceea ce privește prioritatea comună a securității energetice, planul identifică necesitatea unor investiții suplimentare pentru sincronizarea cu sistemul european de energie electrică și pentru creșterea ponderii energiei din surse regenerabile. În ceea ce privește prioritatea comună a capabilităților de apărare, planul identifică necesitatea unor investiții suplimentare legate de consolidarea capabilităților de apărare.

Concluzia evaluării de către Comisie

(30) În ansamblu, Comisia consideră că planul Estoniei îndeplinește cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

CONCLUZIA GENERALĂ A CONSILIULUI

(31) Consiliul salută planul bugetar-structural pe termen mediu al Estoniei și consideră că implementarea sa deplină ar conduce la asigurarea unor finanțe publice solide și la sprijinirea sustenabilității datoriei publice, precum și a creșterii durabile și favorabile incluziunii.

(32) Consiliul ia act de evaluarea planului de către Comisie. Cu toate acestea, Consiliul invită Comisia să își prezinte evaluarea planurilor viitoare într-un document separat de recomandările Comisiei de recomandări ale Consiliului.

(33) Consiliul ia act de evaluarea de către Comisie a traiectoriei cheltuielilor nete și a principalelor ipoteze macroeconomice din plan, inclusiv din perspectiva orientărilor anterioare ale Comisiei, precum și de implicațiile traiectoriei cheltuielilor nete a planului pentru deficitul public și datoria publică. Consiliul ia act de evaluarea Comisiei potrivit căreia ipotezele macroeconomice și bugetare, deși diferă în unele cazuri de ipotezele Comisiei, inclusiv pentru a se ține seama de datele macroeconomice și bugetare actualizate, sunt în general justificate în mod corespunzător și susținute de argumente economice solide. Consiliul ia act de strategia bugetară generală a planului și de riscurile pentru perspective, care ar putea afecta materializarea scenariului macroeconomic și a ipotezelor subiacente și realizarea traiectoriei cheltuielilor nete a planului. În special, Consiliul salută, de asemenea, faptul că părțile interesate relevante au fost consultate înainte de prezentarea planului, deși acest lucru nu a fost raportat în plan. Consiliul remarcă, de asemenea, faptul că riscurile geopolitice pot exercita presiuni asupra cheltuielilor de apărare.

(34) Consiliul se așteaptă ca Estonia să fie pregătită să își ajusteze strategia bugetară în funcție de necesități, pentru a asigura realizarea traiectoriei cheltuielilor sale nete. Consiliul decide să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și bugetare, inclusiv cele care stau la baza scenariului planului.

(35) Consiliul consideră că sunt necesare discuții suplimentare pentru a se ajunge la o înțelegere comună cu privire la implicațiile din perspectiva supravegherii anuale ale ratelor cumulate de creștere a cheltuielilor nete în timp util pentru următoarea rundă a supravegherii bugetare.

(36) Consiliul ia act de descrierea de către Comisie a nevoilor și intențiilor în materie de reforme și investiții, ca răspuns la principalele provocări identificate în contextul semestrului european, și subliniază importanța asigurării realizării unor astfel de reforme și investiții. Pe baza rapoartelor prezentate de Comisie, Consiliul va evalua aceste reforme și investiții și va monitoriza implementarea lor, în cadrul semestrului european.

(37) Consiliul așteaptă cu interes rapoartele anuale ale Estoniei privind progresele înregistrate, care conțin în special informații cu privire la progresele înregistrate în privința implementării traiectoriei cheltuielilor nete stabilită de Consiliu și a implementării reformelor și investițiilor mai ample în contextul semestrului european.

(38) În conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Consiliul ar trebui să recomande Estoniei traiectoria cheltuielilor nete stabilită în plan.

RECOMANDĂ Estoniei:

1. să se asigure că creșterea cheltuielilor nete nu depășește valorile maxime stabilite în anexa I la prezenta recomandare.

Adoptată la Bruxelles, 21 ianuarie 2025.

Pentru Consiliu

Președintele

A. DOMAŃSKI

ANEXA I

Ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete
(rate de creștere anuale și cumulate, în termeni nominali)

Estonia

Anii		2025	2026	2027	2028
Rate de creștere (%)	Anuale	7,1	5,1	3,6	3,2
	Cumulate (*)	9,2	14,8	18,9	22,6

(*) Ratele de creștere cumulate se calculează în raport cu anul de bază 2023. Ratele de creștere cumulate sunt utilizate în monitorizarea anuală a conformității ex-post în contul de control.